

Zpravodaj Československého sdružení uživatelů TeXu

Petr Sojka

Úvodník

Zpravodaj Československého sdružení uživatelů TeXu, Vol. 30 (2020), No. 1-2, 1–11

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/150259>

Terms of use:

© Československé sdružení uživatelů TeXu, 2020

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

Milé čtenářky a čtenáři,

jsem rád, že dostáváte a otevíráte včas první letošní dvoučíslo Zpravodaje, plné zajímavých informací ze světa kvalitní typografie sázecím systémem $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$. Dovolte mi několik poznámek k obsahu čísla, a zejména pak k loňské návštěvě Grand Wizarda, tedy autora $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ u Donalda Ervina Knutha, v Brně.

Toto číslo začíná článkem o novém balíku na generování zadání písemek. Přesto, že podobná úloha již byla v několika balících řešena, článek ilustrativně a názorně ukazuje výhody, které takové cvičení pro autora a řešení jeho potřeb přináší, kromě seznámení se s makroprogramováním. Taková řešení umožňují řešení přesně na míru a dobrou udržitelnost v čase. Po podobném řešení dříve nebo později sáhne většina pedagogů, a poptávka po nich v dnešní koronavirové době a potřebě distančního zkoušení roste. Na $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ u jsou postavena pro jeho algoritmizovatelnost mnohá řešení: informační systém MU například generování písemek podporuje již víc než dekádu a je rutinně využíván tisíci zaměstnanci Masarykovy univerzity.

Další článek Vítka Novotného posunuje zájemce o minimalistické značkování na trůn, za který je autorem a širokou komunitou uživatelů považován jazyk Markdown. V článku se dozvíme jak $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ a Lua spolu spolupracují na sazbě Markdown dokumentů ať již z příkazové řádky nebo při sazbě $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ ových dokumentů s částmi v Markdown.

Jak načíst a zpracovat dat vytvořená v tabulkovém editoru ukazuje Honza Šustek, jako příklad makroprogramování na úrovni Plain $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ u.

V říjnu 2019 na pozvání Fakulty informatiky Masarykovy univerzity (FI MU) navštívil Brno sám autor $\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ u, Grand Wizard, Donald Ervin Knuth (DEK). Měl jsem tu čest ho po dobu jeho desetidenního pobytu v Brně provázet a koordinovat přípravy provedení české premiéry jeho varhanního opusu Fantasia Apocalyptica, kvůli které primárně přijel.¹

DEK měl na FI MU dvě přednášky, které vám formou transkriptu přináší článek Tomáše Szaniszla. Ač jsem Knutha provázel již v roce 1996 při udělení čestného doktorátu od MU a loni ho navštívil při TUG 2019 u jeho varhan doma v Kalifornii, z každé z obou brněnských přednášek jsem si odnesl několik nových, jen tak bokem zmíněných, moudr, které si připomínám a reflektuji ještě mnoho let poté. Pozitivní afinita při aktivním hledání svých chyb a radost

¹Záznam české premiéry varhanního oratoria Fantasia Apocalyptica si můžete poslechnout na adrese <https://youtu.be/wk7dEKMP68>.

Obrázek 1: Donald Ervin Knuth hraje na své domácí varhany

při jejich nalezení, začínání dne těmi nepříjemnými, ale nutnými úkoly, hledání maximální diverzity při výběru svých činností², získání maximální koncentrace a výkonu minimalismem přepínání činností a prací v dávkách, minimalizací komunikace (emailů), a při tom všem obrovské soustředění a laskavost na okolí, se kterým komunikuje kontaktně. Doufám, že si svou inspiraci hodnou následování v transkriptech najdete také! Obrázek o atmosféře přednášek si můžete udělat z přiložené fotoreportáže; fotky z 8. a 9. 10. jsou dílem Martiny Morávkové, ostatní jsem fotil sám.

Číslo uzavírají přeložené ukázky ze seriálu *Glisterings* Petera Wilsona, tentokrát věnované variantám způsobů opakování textu číslovaných prostředí.

Summary: Introductory Word

Editorial introduces the content of the Zpravodaj issue, and the author makes his reminiscence comments from personal communication with about Don's trips. The recent visit of the Grand Wizard in Brno is also reported with insight.

Go forth and participate in ζ TUG to make the bright future of T_EX & Friends a reality! *You can!*

*Masarykova univerzita, Fakulta informatiky, Botanická 68a, 602 00 Brno
sojka@fi.muni.cz*

²Místo několikáté návštěvy varhan DEK raději volil návštěvu Muzea romské kultury.

Obrázek 2: U DEK v Palo Alto při TUG 2020

Obrázek 3: DEK ve své hlavní pracovně

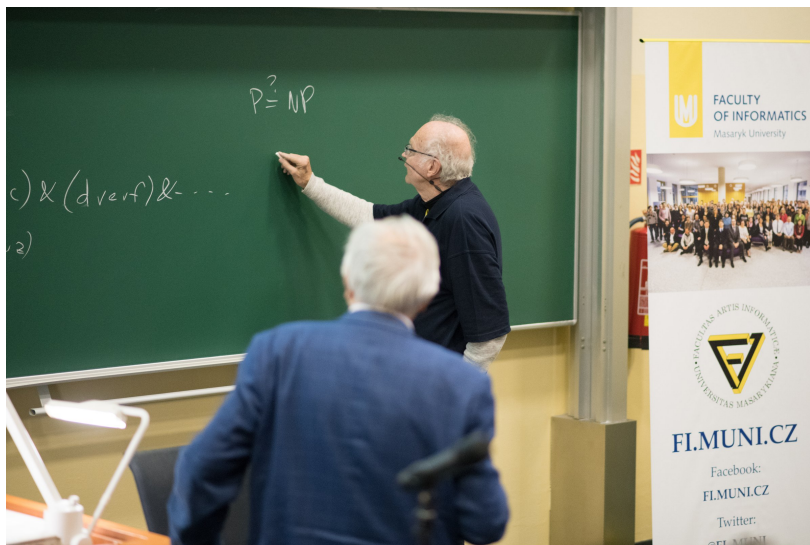
Obrázek 4: Dračí křivka (s chybičkou) ve vstupní hale DEK

Obrázek 5: Motto u vstupních dveří do domu DEK

Obrázek 6: Na exkurzi v Muzeu romské kultury v Brně

Obrázek 7: Knuthova přednáška 8. 10. 2019 na FI MU: $P \neq NP$?

Obrázek 8: Podepisování po přednášce 8. 10. 2019 na FI MU

Obrázek 9: Focení s návštěvníky přednášky 8. 10. 2019 na FI MU

Obrázek 10: Focení s návštěvníky přednášky a akademiky FI MU 8. 10. 2019

Obrázek 11: Focení s návštěvníky přednášky 8. 10. 2019: prorektor Michal Bulant

Obrázek 12: Zleva: Honza Šustek, Jiří Rybička, Donald Ervin Knuth, Petr Sojka a Tomáš Hála, Brno, FI MU 8. 10. 2019

Obrázek 13: Knuthova přednáška 9. 10. 2019 na FI MU: ukázky z Fantasie

Obrázek 14: Knuthova přednáška 9. 10. 2019 na FI MU uváděná děkanem Jiřím Zlatušskou

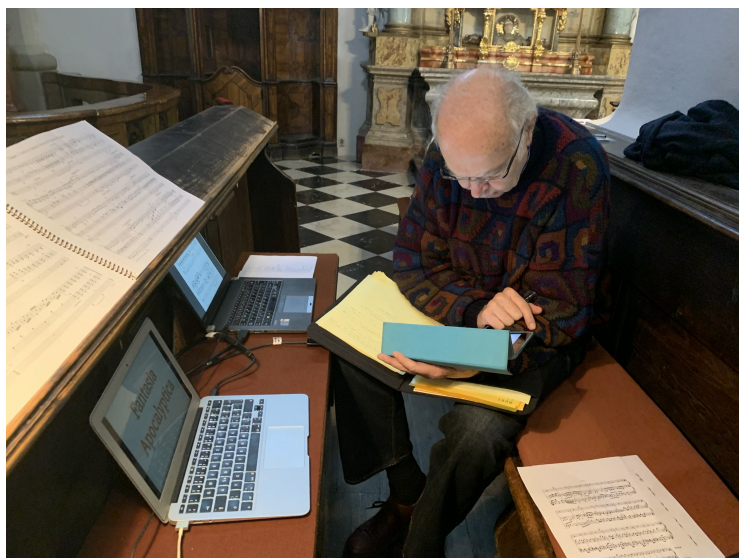
Obrázek 15: S dalším držitelem Turingovy ceny Dana Scottem po jejich přednáškách 9. 10. 2019 v Brně

Obrázek 16: Příprava varhanního představení: DEK a Jan Rotrekl

Obrázek 17: 11. 10. 2019 Domluva DEK s Janem Rotreklm u varhan u Jezuitů

Obrázek 18: 11. 10. 2019 Soustředění před koncertem

Obrázek 19: 11. 10. 2019 Závěr Fantasia Apocalyptiky: AMEN!